

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA BARCELONA

PREU DE SUSCRIPCIÓ: Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA pessetas 1'50—Cuba, Puerto Rico y Extranjer, 2'50

DE DIJOUS A DIJOUS

Tot l'interés dels debats del Congrés s'ha concentrat en la qüestió del viatge del rey. El diputat republicà Rodrigo Soriano va aixecar la llebra, que al poch rato acorralada y acerbillada de perdigons se deixava agafar; immediatament era escorxada, y's va veure que podia y tot, a pesar de lo qual misteris del actual régimen els ministerials pretenen qu' encare es viva y qu' encare pot anar corrent y gambant pels engranalls de la situació. Plenament demostrats van quedar els desayres suferts pel ministre Suárez Inclán a Asturias, posat, durant el viatge regi, al dessota dels servidors del monarca. En una ocasió aquests anavan en carruatge y'l ministre de la corona tenia que anar a peu. No va dir en Suárez Inclán si ho feya per hi

giene, perquè l' anar en cotxe a certas personas els mareja. Va volerho explicar en una nota y resultá que la nota estava en flagrant contradicció ab lo que havia dit en el Congrés. A pesar de lo qual encare no ha dimitit. Lo mateix ha passat ab en Weyler. Ell va autorisar als periodistas pera visitar el fort de Sant Cristófol, y resultá que quan anavan a ferho se'ls va privar l' entrada. Fins las criaturas saben que l' ordre de prohibició va partir del rey en persona, lo qual obligava al ministre a dimitir per debers de dignitat. Donchs en el Congrés s' ha dit que l' ordre prohibitiva havia sigut donada pel capitá general de Navarra, ab lo qual resultaría—si fos cert—qu' en l' exércit, hont todas las gerarquias denhen respectarse, un inferior desautorisa al seu superior gerárquic; el capitá general de un districte al ministre de la Guerra. Y tampoch dimitieix el general Weyler! No podrá negarse qu' en Sagasta, com á gran cuyner qu' es de la situació, té una gran colecció de draps bruts pera fer la seva feyna. La dignitat es lo que avuy més escasseja, y en aquest respecte governants y país están a una mateixa altura. El debat polítich que va quedar fret ab las estérils tentativas del pollastre antequera va ser rescatat per en Nocedal, y ab el buf de'n Canalejas fins

va entrar en el període de l' ebullició. El mateix Sagasta que's feya'l malait va acudir al Congrés, puig al veure al ministeri tan desconcertat, va estimar necessari treure'l Sant Cristó gros. En Canalejas va explicar las causas que l' havían mogut a entrar al ministeri, las condicions que havia exigit pera formarne part, las quals sigueren admesas, y'ls motius que l' havían obligat a retirarse, emportantse'n la bandera democrática del partit. —¿Qué es aixó d' emportarse'n la bandera democrática?—va venir a dir l' home del túpé.—Aquesta queda a las mevas mans y avans morir que amollarla. Aquest rasgo de despreocupació y de frescura, repetit a cada instant, se veje corejat pels rumors de la Cámara, y després de las réplicas de'n Canalejas, la cosa s' aná enmaranyant de tal manera que l' ex-ministre demócrata quedá taxativament expulsat del partit. En lo successiu ja no podrá contar ni ab la benevolencia del govern sagasti perque'ls seus amichs alcansin algunas actas de diputats en els districtes que han vingut usufructuant fins ara. En Sagasta y en Canalejas están renyits y en alguna cosa s' ha de conèixer que no's poden veure. Tot aquest desgabell ha donat peu a la resurrecció

ció de una frase qu' estigué molt en boga durant els últims temps del reynat de D.ª Isabel:—«Esto se vá»—'s deya llavoras, y—«Esto se vá»—'s repeiteix avuy en tots els tons y per tots els homes més ó menos relacionats ab la política. Llavoras la fatídica predicció va realisar-se: alló se'n va anar al botavant. ¿Succedirá ara lo mateix? ¿Quí sab! Potser sí que será cert alló que diuhen «No hi ha temps que no torni.»

**

Apart de aquests bullicis de la política menuda, política estéril y xorca, que ofereix tots els caracters de una rápida y completa descomposició, el problema social va adquirint cada día nous sintomas que acentuan la seva gravetat. A Jerez la vaga dels agricultors ha arribat a l' últim grau de l' exasperació. Els obrers disputan un trist roseg de pá y no poden alcansarlo. Ja molts d' ells imploran la caritat pública, impulsats per la fam; y la fam ha sigut sempre una mala consellera.

PEP BULLANGA

La situació d' Espanya

Mentres la nació s' ajeu, extenuada, sense forsas,

demunt seu, la trepa mística mireu quína vida's donal

UN DISCURS NOTABLE

l'altre dia en el Congrés, veyent en Sagasta el terren rellicós á quel arrastravan las oposicions al ocuparse del viatge del rey, s'agarrá una vegada més al salvavidas de la llibertat, per no tenir que beure aygua y anarse'n á fons.

Es lo que fa sempre quan van mal dadas. Pero la seva llibertat, el seu salva-vidas es un d'aquells aparatos de goma que s'inflan en cas necessari, omplintlos de vent. Casi sempre 'l te desinflat y pansit: únicament en els moments d'apuro, bufa com un desesperat, fins que l'aparat flota sobre las onadas: llavors l'abrassa y se sosté.

En aquesta posició canta un himne á la llibertat, y logra 'ls aplausos de la majoria.

Tal es lo que va fer, al veure ab l'aygua al coll. Va parlar de las negociacions que te entauladas ab Roma fa ja molt temps, consignant que una petita diferencia las ha entorpidas algun tant; pero que te fundadas esperansas en el seu resultat satisfactori «encare—afegí—que no m'atreveixo á donar compte del seu estat actual per considerarho una mica prematur.»

Y cá ha de donar compte ell de un assumpto en el qual el govern ve desempenyant un paper tan trist, tan depressiu!

Pero de moment y per engrescar als qu'encare son capassos de creure en las marrullerías sagastinas.—Allá vá que no pecol!—degué dirse, y exclamá:

«Lo que sí puch manifestar es qu'estich agrahit al afecte que Sa Santedat professa á Espanya, y aixís com en lo espiritual, com á catòlics tots l'acatém, també estém disposos en el terren de la potestat civil á mantenir per damunt de tot la soberania del Estat!» Xim... xim.

«El partit liberal, per sa mateixa historia no pot transigir ab imposicions de Roma ni de ningú y defensará l'ellerici del poder civil.» Xim... xim... xim...

Ja tenim inflat el salva-vidas; pero á dintre sols hi ha que vent. No hi ha més: s'ha de bufar, pera poderse cruspir un dia més, encare que sigui ab vilipendi, la gasofia del pressupost de la monarquia.

Miris en cambi á Fransa, ab quina seguretat, ab quin aplom, ab quin brillo l'están resolent la titulada qüestió religiosa. Allá 'l Papa no s'hi fica, y ni que ho intentés, li permetrían. La Iglesia creu y calla. Y si algun bisbe malhumorat refunfunya, ab treureli la menjadora deixan al ancell ab la cantarella en l'ayre.

A la bestia del clericalisme que estava en llibertat l'han agafada per las banyas y resta impotent.

No fa molts dias en el Senat, l'eminent Clemenceau arrollava als escamots del clericalisme, ab arguments incontrovertibles y de una valentia veraderament alentadora. Recullimlos ja que valen tant: recullimlos per oposarlos á las argucias y defecions dels nostres governants que ab tot y blasos de liberals han entregat la sort d'Espanya al arbitre de la política vaticana.

Parla en Clemenceau dels successos de Bretanya, y afirma que no son més que petits incidents de la lluyta secular que ve sostenint l'Iglesia en pro dels principis teocráticos contra las legítimas resistencias de las societats civils.

«No s'ha d'olvidar en tot aixó que avuy el partit liberal ocupa l'poder y te una obra capital que cumplir. Se diu que la llibertat de conciencia está amensada, y sobre aquest càrrech capció y injust deu donar algunas explicacions el partit republicá.»

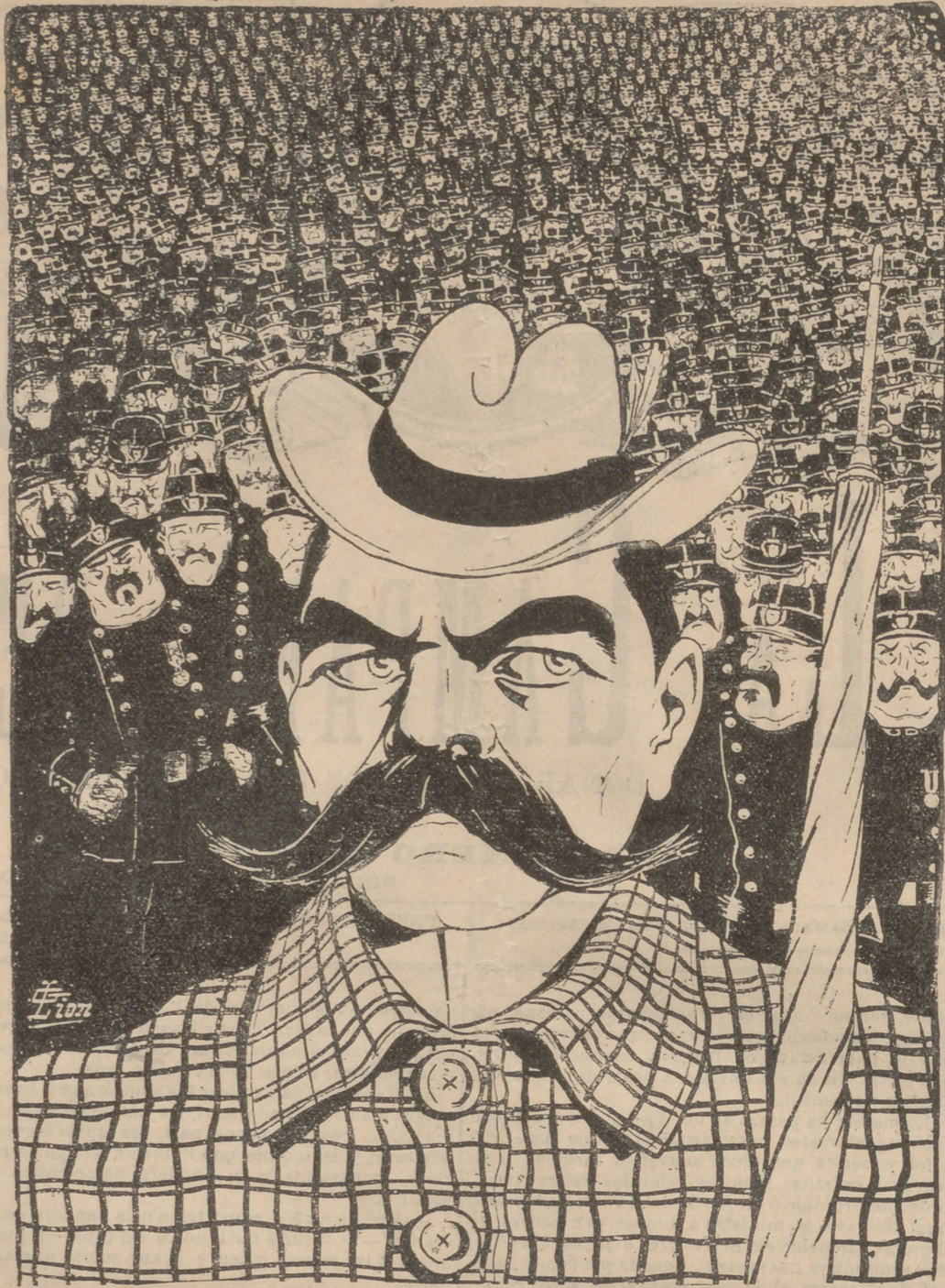
«¿Quí es que reclama 'l respecte á la llibertat de conciencia? La Iglesia catòlica, una institució que ve disfrutant un privilegi del Estat, una institució subvencionada hasta peis increíduls. Quan nosaltres tractém sols de reprimir els excessos de las corporacions monásticas, es molt singular que se 'ns acusi de voler destruir la religió.»

«Res poden els governs pera realisar la desaparició de una creencia religiosa. Ni que volguessim destruhirla ho podríam conseguir. Ab lo que sí volém acabar es ab la política romana, porque no hi ha sols una religió romana, sino una política y un govern romans. La Iglesia aspira á governar en lo temporal y en lo espiritual. ¿Ab quin dret? Vull admetre que sos homes tinguin todas las superioritats humanas; pero subjectes están també á todas las humanas debilitats; ¿cóm admetre, donchs, que puguin oposar una veritat absoluta, á las veritats mudables que van establintse poch á poch?»

Una excursió histórica li serveix pera posar en evidencia els apetits dominadors de la Iglesia. Des de 'l temps del papa Hildebrand la situació no ha cambiat. El papat s'ampara en el Syllabus que condemna la llibertat religiosa y la llibertat de conciencia tan volgudas dels republicans. ¿Cóm extranyarse de la resistencia dels governs liberals? Tractes entre govern y goberna son els concertats entre l'Estat y la Iglesia. ¿A qué, donchs, parlar de religió, quan de lo que s'tracta es d'evitar que las corporacions monásticas, que fent vot de pobresa han acumulat fortunas immensas, puguin donar l'assalt á la societat moderna y á la República, l'única institució que pot viure ab la llibertat?»

L'illustre orador presenta 'l régimen monárquich fent avants de 1789 de la llibertat un privilegi y de l'ensenyansa un monopoli. En aquell temps ningú sabia llegir y la llibertat se practicava ab la revocació del edicte de Nantes. Presenta á la realesa esfondrantse al mateix temps que la religió al embat de la Revolució, qual obra enumera. Justifica la supressió de las congregacions pera la Constituent, demostrant que la tal supressió no es incompatible ab el respecte á la llibertat, dret inherent á la existencia de tot ser humá, per quant las congregacions son tot lo contrari de las asociaciones. «El seu objecte—diu—no es el desarrollo de la humanitat, sino la supressió de tots els drets. La congregació reemplassa la llibertat per l'obediencia cega, el dret á la familia pel celibat obligatori, el dret á la propietat per la má morta. Aixó no 's pot admetre.

La caricatura al extranger

Lord Kitchener ha vingut per uns quants dias á París, sol, sense 'l menor aparato, sense ni sisquera un ajudant per acompanyarlo. D'aquesta manera, passant desapercebut á l'estació del Nort, ningú ha pogut reconeixre en aquest senzill viatjer el brillant vencedor de Karthoum.

(De Le Rire, de París)

Es necessari que la congregació, enemiga de la llibertat, li cedeixi 'l puesto.

Després de ocuparse ab gran claretat de conceptes de la llibertat d'ensenyansa, diu que la llibertat no pot may equivocarse. La forsa de las ideas qu' es la seva rahó d'existir la impulsa sempre en avant. La llibertat no pot entrar en guerra contra sí mateixa.

«Feta aquesta professió de fé, encarem nos ab la realitat. Es un fet real que la Iglesia romana no ha renunciat á cap de sas teorías dominadoras. Avuy com ahir aspira no sols al govern de las ánimas sino també al dels cossos. Hem de deixarnos conquistar? No, mil vegadas. Poden els emperadors anar á Canossa, 'ls pobles no hi van may. Llibertats del jon de Roma, estableixen per tot arreu pissos lliures y s'apoderan de la terra pera fundarhi societats de llibertat y de justicia.»

«¿Qué son y qu' es dels pobles junyits encare al jon de Roma? Aquí teniu l'Austria, la Baviera, l'Espanya. Nosaltres no serém may la Fransa de Roma, sino la Fransa de la Revolució. Ni hem perdut ni perdrem may la tradició dels nostres avis de 1789. Nosaltres farém per la llibertat falible, lo que vosaltres, adversaris nostres, no heu lograt fer per la autoritat infalible. Nosaltres volém que la Fransa conservi en el mon el rango que li correpond, y oferim á tots la pau de las conciencias lliberadas en la plenitut de la vida.»

Aquest es el llenguatge, prenyat de ideas generosas, que s'emplea á Fransa, en perfecta consonancia ab las obras del govern republicá, emancipador de la conciencia del poble.

«Qué migradas, qué neulidas, qué botxornosas apareixen davant de aixó las habilitats tontas y las burdas artimanyas dels governs que 'ns posan sota 'ls pens del Papa, entonant sols un vergonyós xim xim, quan se veuen perduts, enredats en las sevas propias trampas!»

P. K.

ESCUSAS

EXISTEIX un número infinit de personas bona gent, avansats, mal vinguts ab l'estat actual de cosas, partidaris fervents d'un cambi radical... pero apáticos.

Perososos de pensar, aceptan todas las frases fetas que 'ls donan els nostres enemics. «La República no es possible per falta de republicans.» «El partit republicá no te homes; els que té son gastats ó sospitosos.» «El partit republicá está dividit.» Aqueixas son las escusas en que s'amparan els quins, molt republicans, no tenen ganas de trencarse 'l cap estudiant serenament el camp republicá pera convencers de que no es tan desconsolador l'espectacle que ofereix, com volen suposar

els enemichs ó com fan corre jesuíticament els falsos amichs de la idea republicana.

«La República no es possible per falta de republicans. Si tots els que 's queixan de bona fe ab aquesta frase de la falta de republicans convensuts y d'acció, ingressessin ab verdaderas ganas de treballar en qualsevol dels grupos republicans organissats, adquiriria el partit una forsa irresistible. ¿De quí es culpa, donchs? D'ells mateixos.»

«El partit republicá no té homes; els que té son gastats ó sospitosos. A enlanyar, donchs, als bons. A tots els que diuen aixó, si se 'ls anomena á en Nakena, en Calderón, en Costa y algunas dotzenas més de noms, responen: ¡Oh, aquests ray; aquets sí que valen! Qu' ingressin, tots els homes de bona voluntat dintre dels partits y podrán donals 'hi la forsa necessaria pera ferhi la selecció que creguin convenient.»

«El partit republicá está dividit. Aixó no es cap obstaculo. Com que no 's una agrupació d'autómatas, natural es que 's mogui tothom segóns sa rahó li dici. Lo qu' hem de procurar es que no estiguem renyits. Pera conseguir 'l objectiu d'instaurar la República poden ben juntar els esforços, desde 'l republicá conservador al socialista, sense qu' un ni altre tingui de sacrificar cap de las sevas particulars conviccions.»

Mandra de treballar, por d'emersar temps, pocas ganas de sacrificar alguna pesseta; aquests son els verdaders motius que privan á molts republicans de boca el serho de fets. Tot lo demás son escusas.

Qui no estiga disposat á treballar per la República, no pot dirse republicá. Deu dirse reaccionari, porque tal com avuy está plantejada la lluyta entre 'ls clericals y 'ls amichs de la llibertat, no fer res equival á ajudar á la reacció.

JEPH DE JESPU

IAS enrrera en Pio Gullón va preguntar á n' en Sagasta qu' es lo que pensava fer sobre la qüestió religiosa y si 'l resoldria era cosa de molt temps. Y l'home del tupé li va respondre:—Dormi tranquil, que ni jo ni vosté hem de veure la qua de aquest negoci.

Aquesta resposta va ser posada en coneixement dels bisbes, y 'ls mitrats senadors van abstenirse de anarse'n á Madrid á monre bronquina.

Lo qual no quita porque 'l mateix Sagasta, quan en el Congrés ven pintat el disgust en la cara dels diputats de la majoria, s'arrenja ab l'Himne de Riego y declari qu' ell está disposat á sostenir per damunt de tot y de tothom las prerrogativas del poder civil.

¡Vaya una farsa! Preferible es un enemich franch á un home qu' está sempre mudantse la careta. Aixó no es governar; aixó es convertir el país en un perpetuo carnestoltas.

Aprofitant en Melquíades Alvarez la seva estada á Valencia, va fer un discurs de tons gubernamentals.

Creu l'eloqüent diputat de la minoria republicana qu' es de tot punt necessaria l'organissació de un partit republicá que busqui principalment el seu apoy en la classe mitja... es á dir; fer revivre la tendencia qu' encarnava en Castelar.

No 'ns oposarém may nosaltres á que 's fassin treballs en aquest sentit, per més que avuy com avuy els creyém completament inútils. Una gran part de la classe mitja s'ha empenyat fatalment en tancar els ulls á tota solució republicana, y será difícil per no dir impossible, que ningú, ni en Melquíades Alvarez, logri fells'hi obrir.

Pero com sigui que aquest treball no s'oposa al que ha emprés la Federació revolucionaria, ara més que may estém resolta á unir la causa de la República á la causa de la redempció del proletariat, creyent que únicament en las capas populars poden germinar y donar fruyt las llevors de la idea.

Per comprendre tot l'alcan del Congrés lliurepensador de Ginebra, no hi ha com llegir els periódichs ultramontans. Están tan rabiosos que fins han arribat á perdre 'l mon de vista.

Se venuen á sobre la campanya enérgica del mon modern, y tremolan pels seus privilegis.

La llibertat de pensament es com la llum del sol desvanixedora de tenebras.

Y al primer esclat del astre del día ¿que 'ls toca fer á las ratas pinyadas?

Fugir més que depressa de dret al cau y quedarse en el ben arripadas.

Hi havia á Robelloso de Jadraque (Guadalajara) un rector que un dia va denunciar que una seva cosina que vivia ab ell li havia robat 3,500 pessetas. Portada al calaboso, al dia següent varen trobarla morta. Plena de desesperació s'havia suicidat valentse de una llima.

Y la infelís era ignocent.

Després s'ha descubert tot. Lo que hi ha es que la pobra noya pretenia casarse ab un jove, lo qual va exasperar de tal manera al ensotanat que la va treure de casa punt en blanch. Al veure despedida va reclamarli mil pessetas que li havia donat á guardar, y aquell ministre del Deu de la caritat, per jugarli una mala tretta, va denunciarla calumniosament com á lladre.

Avuy s'ha descubert tot y ha vingut de un tris com el poble no ha esbossinat al miserable calumniador.

Cal pendre nota del cas may siga sino pera ferec càrrech de quinas ideas malvadas poden germinar sota de un barret de teula!

Que l'afidavit se suprimeix—se diu avuy. Que l'afidavit se deixa tal com está—s'afirma al dia següent.

Y sens més que estirar aquests cordillets, se provocan las alas y baixas del exterior, á benefici dels qu' están en el intríngulis y fan el seu negoci á cop segur.

Dignem'ho porque es aixís: may del mon s'havia atentat á la butxaca del próxim tan á la descarada.

Al Marroch hi ha un daltabaix á causa de que 'l Sultán va adoptar certas midas encaminadas á obrir el país á las corrents de la civilizació europea. Els fanáticos, que allí abundan molt—casi tant com aquí—han apleat la bandera de la santa intransigencia religiosa, y no ha faltat un parent del emperador que aprofitant aqueixas circumstancias s'heja llansat al camp á disputar la corona al soberá regnant.

Guanyi qui guanyi, ja sé com acabarà la qüestió: ab una guerra implacable y ab una gran tallada de caps.

Bó sería que aquí á Espanya s'obris recluta en favor dels sublevats á veure quants dels nostres clericals fréstechs s'allistarian per anar á ajudar els seus germans en intransigencia.

No havia de obstar el que 'ls moros creguin en Alá y en Mahoma, porque en el fondo defensen la religió dels seus antepassats en tota la seva puresa y en tot el seu salvatjisme de que son capassos. Igual que 'ls nostres carlins y tota la farda tradicionalista.

Además, com allá, sens dupte, 'ls donarian bon sou, podrian exclamar ab tota l'ánima: «Afarta'ns y diga'ns moros!»

RELLINÁS, 28 de octubre Ara estará content el nostre merlot, y podrá sortir al balcó ab la seva parella á ferec monadas ab tot desahogo, per haverse trasladat á un altre punt molt distant del saló de ball que 'ls joves tenian instalat davant de la seva gabiá. Aixís estarán tots més á sus anchas, com diuen els castellans. Y ben considerat es millor per alló que diuen: ¡Qué menji tothom!

CALDAS DE MONTBUY, 1.º de novembre Si á Massanet de Cabrenys, com deya LA CAMPANA l'altre dia, tenen un secretari de Jutjat municipal que fa pagar dos ralets á cada un dels que van á efectuar una inscripció al registre civil, pitjor succeeix aquí, que s'exigeix una pesseta. Y no sols aixó, sino que tot lo que de allá depén ho fan pagar á un ull de la carta, principalment als pobres treballadors que no tenen qui

Vertical text on the right edge of the page, partially cut off, containing various fragments of text from other parts of the publication.

Al arribar els nuvis á Madrid

LAS SORPRESAS DEL DIVORCI

DON CAMILO:—¡Pobre marit! Tan cofoy que hi va, y no recorda que aquesta fulana havia sigut dona meva...

la vulga, qu' en quant als ríchs ja 'ls tractan millor per la por de que no emplehin en contra d' ells la influencia de que gosan, y que per lo vist tan necessitan pera sostenir-se en els lloch que ocupan.

VILA FRANCA DEL PANADÉS, 2 de novembre

Seguint la costum com molts de las festas, anavam á donar un passeig tres companys, y al ser al carrer dels Ferrers, y no perque nosaltres ho haguessim buscat, ens hem trobat ab qu' hem hagut de passar per entremitj de una comitiva de carboners que no volém saber de hont venian; pero 'l cas es que per no havernos tret la gorra un d' ells se las ha enfiladas de tan mala manera, que fins ha arribat á tractarnos de bestias. Mereixia que li donguessim la rahó ventantli un raig de cossas; pero preferim ferho públich en LA CAMPANA, pera demostrarli que sense necessitat de treure'ns la gorra, podem anar per tot arreu.

CORONÉS, 30 de octubre

L' home negre intentá fer la forrosa al mestre, obligantlo á portar els noys de la escola á la missa del diumenge, y com aquest li respongués que aixó corresponia als pares, ara li fa una guerra sorda, procurant sustráureli del estudi á tota els noys que pot. L' ensotanapoyava la seva pretensió en un article del reglament de las escuelas del any 88, qu' está molt lluny d' imposar als professors una semblant obligació. Pero vamos á veure: si tant afany hi ha de cumplir la ley ¿cóm s' explica que 's falti á cada punt á las rigurosas disposicions sanitarias que prohibeixen l' entrada dels cadavers á las iglesias? Aixó passa en aquest poble, efectuantho 'l rector pel compte que li té, y consentintho 'l metje, que per lo vist desconeix el perill de que 'ls cadavers permanexin dos, tres y mes horas dintre de las iglesias. Aquest doble criteri en l' interpretació de las lleys, no té res de just, ni equitatiu, revelant els que l' emplegan que son capassos de pesar ab pesos curts y balansas desafinadas.

VIDRERAS, 4 de novembre

Per desavinensas entre 'ls set regidors qu' entre 'ls deu que componen la corporació municipal, se titulan republicans, empuñan las primeras varas dos carlins reconeguts, entregats en cos y ánima al home negre. Y cada día sufreix la població novas extorsions. El diumenge passat fou negat als joves el permís pera ballar sardanas com tenen per costum cada festa, ab l' excusa de ser el día dels Morts. Y no es aixó sols, sino que 'ls clericals treballan sense descans per desnaturalisar els sentiments de aquesta població republicana. Tot sovint venen misionistas á fer predicots, á organizar confráries y á destarotar á las noyas que freqüentan las escuelas de unas hermanas aquí establertas. No será extrany que 'ls regidors dits republicans que no han sapigit avenirse, pera mantenir el caràcter independent de la població, el millor dia s' avinguin per anar al davant de qualsevol professó, rosari en má y mastegant pare-nostres y ave-marias. Aixís per falta de seny, d' enteresa y de valor civích, el clericalisme 'ns precipita per la pend del atrás, de l' ignorancia y de l' hipocresía.

SITGES, 28 octubre.

Altra vegada part del nostre Ajuntament format en comissió presidida per la rata sabia senyor Ventura, s' ha entrevistat ab el senyor Manzano suplicantli que 'ls hi perdonés la multa imposada per no haver fet efectius els comptes pendents de pago á la Diputació Provincial.

Verdaderament constituheix una vergonya pública, y més estant el nostre Municipi compost en sa majoria per personas de brillant posició y ab ínfulas de honoradas, que 'l bon nom de Sitges se veji contínuament á la piqueta per la premsa de la capital y que davant de la impossibilitat de poguer cumplir ab sos compromisos, porque á la caixa municipal no hi ha un xavo per fer cantar un cego, se recorri á tota classe de extratagemas per evitar el daltabaix que tart ó dejorn ha de venir, no podentse satisfar ab lo que 's recauda per tots conceptes els interessos que devengan els capitals emersants en disbauxas municipals.

Ara unas quantas preguntas: ¿Y qué hi diu á tot aixó 'l Nas de l'olor? Sembla mentida que un home com vosté que no deixa de dir que posseheix cinch idiomas, se la deixi portar al molí, no hi veji més enllá de son respectable nas y badi de una manera tan escandalosa. ¿Per aixó li serveixen els seus estudis á Londres, Lió y París?

UNA LLEY NOVA

El respectable ministre de Gracia y Justicia, que fins ara no havia fet altra cosa que cobrar puntualment la paga, ha determinat omplir un vacio que 's notava en la nostra legislació.

Tothom ho deya temps há:—Aquí 'ns falta algo, sentim un buit, un «no sé qué».

Y al últim—per algún motiu fan ministres als homes—en Montilla ho ha trobat.

Lo que als espanyols ens faltava es una bona ley contra la difamació.

Efectivament, aquí difamem una mica massa. Aixó de dir públicament y en veu alta que las malalties de don Práxedes son comedias y pretextos per cobrar dels tres montes als quals perteneix; que 'n Weyler quan va vestit de paysá sembla un Car-nestoltas y quan se posa 'l llorón, un municipal; qu' en Romanones es coix, l' Almodóvar un Bertoldo, en Rodríguez un Bertoldino y en Veraguá un Caca-seno, no 's ven en lloch més que á Espanya.

La nova ley que 'l senyor Montilla s' ha tret ell tot sol del cap ve á satisfar la necessitat universalment sentida de posar coto á la tradicional mala llengua dels espanyols.

A primera vista la ley en qüestió sembla curta. Vintissis articles, mal contats, figuran solzament en ella; pero, analizada poch á poch, n' hi ha per llepar-se els dits: tot es substancia.

Una persona de molt bon sentit que aquest día estava llegintla, acabada la lectura y agafar precipitadament el sombrero, disposantse á sortir.

—¿Abont va tan depressa?—li preguntá algú.

—A comprarne un bossal pera evitar-me compromisos. Segons la nova ley, veig que no 's pot ni obrir la boca.

Xarxa espessa com la que 'l senyor Montilla ha teixit no s' havia vist may. Al través d' aquelles finissimas mallas no s' escapa ni una rata, ni un mosquit, ni un Tort y Martorell!

Escoltin al ministre; escoltintlo, y quedínse blaus del color que vulguin, que per tan poca cosa no hem de renyir.

«No 's pot dir mal: Del rey, de sa mare, de sas germanas, de son cunyat, de sa té, de sos cosins ni cap dels seus parents;

»Dels ministros, dels generals, dels bisbes, dels canonges, dels sagristans ni de las majordonas;
»Dels gobernadors, dels arcaldes, dels magistrats, dels agutzils ni dels agents d' ordre públich;

»En conclusió, no 's pot dir mal de ningú.»
Naturalment, darrera de la prohibició vé la pena. ¿Vostés son testaruts y á pesar dels paternals consells del senyor Montilla s' atreueixen á posarse á la boca á alguna de las personas declaradas tabohti en la nova ley?

De cinch pessetas per amunt y d' un día per endavant, hi ha pessetas de multa y días d' arrest pel pare y per la mare.

No més els diré que si tenen la desgracia de ser mal parlats y se 'n van una mica de la muy, ab arreglo á la ley poden molt bé gastarse en mitj' hora, no més pagant multas, una borratxada de mils pessetas.

—En Sagasta es un bútxaral
Difamació: cent duros al canto.

—El bisbe de Sió es un neulal
Insult: doscentas cinquanta pessetas, y bon profit.

—La mare del rey ja ha passat dels quaranta anys!

—Jesús, María, Joseph!... Mil pessetas de multa, lligat de mans y peus y á la presó desseguida.

Convé fer notar que 'ls efectes de la ley Montilla son generals; vol dir que lo mateix se refereixen las sevas disposicions á la familia real, que á vosté ó á mí que, modestia apart, casi no soch ningú.

«Tot lo que molesti ó ofengui á algú,—diu no sé en quin article—será objecte de cástich.»

De manera que si vosté 'm trepitja un ull de poll, vaig, crido á un guindilla, y entre ell y jo 'l baldém á multas.

La ley es terminant: no 's pot ofendre ni molestar á ningú.

Alló d' aquella comedia, que avans ens feya riure tant, de

«—Noy, m' has trencat el respecte...
—Ja te 'n compraré un de nou.»

d' aquí endavant ja no será objecte de riure.

¿Tú m' has trencat el respecte?... Donchs á gratar-te la butxaca y á pagar las pessetas que segons tarifa corresponguin.

Dura lex sed lex, y molt més baixant com baixa la recaudació d' Aduanas, fa santament el ministre de Gracia y Justicia buscant ingressos per un altre cantó.

Aixó sí; aprobada la nova ley—que no serían homes els diputats si no l' aprobessin—convé que 'l us del Diccioniari 's fassi, ja que no gratuit, obli-gatori per tothom, de manera que no hi hagi espanyol ni espanyola que no 'n tingui un exemplar de l' última edició de l' Academia.

Perque sense aquesta indispensable guía lingüística, ens exposém á difamar ó ofendre cada día á mitja dotzena de concitadans, la majoria dels quals, per ignorarho tot, fins ignoran el valor de las paraulas.

May olvidaré 'l disgust que, per no estar més vulgarisat el Diccioniari de la Lengua, vaig ocasionar una vegada, ben involuntariament, á una senyora amiga. El cas es rigurosament histórich. Heus'el aquí.

Auenta de Barcelona la referida senyora y enterat jo de que havia tingut un nen, vaig apressurar-me á escriureli felicitantla per la novetat y desit-jantli molta salut tan á n' ella com al nou vástago.

¡Fillet de Deu! La meva carta, que jo reputava modelo de cortesia, va ser considerada com una groceria, com un insult. ¿Per qué? Senzillament perque, «per falta de Diccioniari», va creure's la bona senyora que alló de vástago era una burla.

—Ingenument li confesso—'m deya temps despres, quan ja haviam aclarit l' enredo tras no pocas explicacions:—Vástago... ¡qué vol que li diguil... 'M figurava que aixó de vástago era lo mateix que bárbaro.

Tinguího present el senyor Montilla. No perdi de vista qu' en aquesta ditxosa terra els vástagos, vull dir els bárbaros, hi abundan qu' es un dolor.

Y ara no 's dongui per aludit.

FANTÁSTICH

ELS DOS COMPARES

—A tú 't buscava, Francisco.
—¿Hi ha alguna novedat, Práxedes?
—Més de las que convindría.
La colla republicana, pel gust de divertir al públich, s' ha empenyat en marejar-me, y m' ha arnat un embolich que ja 'm costa cinch suadas.
—Dèixals estar, no 't hi enfundis: ja sabs lo que 'l altra tarde va dirte 'l metje: exercici, bona vida, molta calma, y de las oposicions no ferne cas.

—¿Pues m' agradas!
Oposicions com la teva, es clar que no 'm donan ansia ni 'm portan cap amolino; pero davant d' un mal ánima com aquest senyor Soriano, que m' fica la guerra á casa y m' espanta 'l galliner cada tarde tres vegadas, digas id' hont vols que la tregui la calma que m' recomanas?
—Parla clar, donchs. ¿Qué pretens?
¿Per qué 'm necessitas?

—Calla.

y escolta. La situació, com tú sabs, está apuntada materialment ab agullas. Si pogués, de bona gana deixaria 'l mando en séch y me 'n tornaría á casa, perque tinch ja un grapat d' anys, hi fet la mar de campanyas, el peroné m' atormenta y m' atipa 'l poder, vaja. Pero aixó, noy, no es possible: hi ha molta feyna embastada, y que no la deixi llesta y á punt de rebre la planxa d' un altre, que serás tú...
—¿Gracias!...

—No hi ha de qué darlas.

Necessito resistir y anar tirant y aguantarme, encare que m' diguin bútxara y cul-d'olla y vell camándulas. Ara bé: sabent com sabs qu' ets tú qui has de rellevar-me, perque ni duchs ni Romeros ni ningú ha de desbancarte, ab tota sinceritat,

respon: ¿cóm estás de gana? Sense demostrá impaciencia, ¿sabrás esperarte ab calma fins el día que jo 't cridi, que no deuré trigar gayre?
—Práxedes, no porto pressa: no 't apurís, tira barra y arregla lo que convingui, que 'l qu' es per la meva banda ni 't daré 'l menor disgust, ni 't faré cap marranada.
—Perfectament, ja aném bé; pero aixó encare no 'm basta! necessito que á las Corts, d' una manera ó d' un altre, m' ajudis á fer callar á aquests dos ó tres cridayerres que no més están contents quan poden armar tarat-la.
—Els farém callar.

—Per fi, desitjo que si una tarde veus qu' en una votació las cosas van mal donadas, tít ab la teva gent... ¿comprens?... ja abstenint, ja eclipsante, ja barrejant alguns vots ab els nostres... ¿sabs?...
—¿Qu' es d' ara que ho fem aixís?

—Es á dir que no 'm faltará?

—¡Paraula!
Conta ab mí en tot y per tot. Desde 'l día memorable en que va quedar firmat el famos compromís...

—¡Basta!
¡Tot sigui per la nació!
—¡Tot per la patria estimada!
—Adeu, simpátich Francisco!...

—Adeu, preciosísim Práxedes!...

—¡Quín truan! No porta pressa, y está morinse 'n de ganas.)
—¡Quín murri! 'L poder 'l atipa, y may li vé bé de darme!)

C. GUMA

PLANYS DE BISBE

Per mostra basta un botó.

La porta de la gran sala s' obra ab estrépit, y 'l bisbe de Gamarussia apareix al davant del príncep.

—¡Senyor!—cria 'l venerable prelat, rebatat ab furia la mitra per terra y ajonollantse als peus del amo:—¡Justicial! ¡Vinch á de-

manarvos justicial!...

—¿Qué t' han fet?

—¡Una pillada!... Ja saben la tradicional costum del meu poble. Gamarussia, ab fondos del comú, cria cada any un porch, exclusivament destinat á obsequis y regalos.

—Ho recordo. Ves dihent.

—Cada gremi ó estament de Gamarussia té 'l dret de disposar d' una part del animal... Donchs bé: ¿sabeu aquest any lo que ha succehit?

—¿Que no més t' han donat un pessich de llardons?

—Escolten... y esgarriuevos. Arribada la fetxa de

costúm, el poble ha matat el porch i ha comensat a ferne parts, entregantlas als representants dels gremis pera que aquests las donguessin a las personas del seu particular agrado. Els pagessos han rebut tota la cansalada del porch, y me l'han regalada.

—Molt bé!
—Els forners m'han donat totes las butifarras que del animal han sortit.
—Tira peixet!
—Els sabaters m'han obsequiat ab els pernills.
—Suculent obsequi!
—Els sastres m'han portat el llart.
—Alsa, salero!
—L'ajuntament m'ha regalat el cap y 'ls peus.
—Deu n'hi doret!
—Y, finalment, els burgesos de la població m'han fet present de tot lo que quedava del tocino.
El príncep, davant d'aquest relatu, 's mira al bisbe ab no gayre dissimulada sorpresa.
—¿Es a dir qu'en resum te l'han regalat tot?
—Tot absolutament!
La sorpresa del príncep va augmentant.
—Donchs ¿de qué 't queixas? ¿Per qué reclamas la meua protecció? ¿Quina es la pillada que t'han fet?

—Ah, senyor!—exclama 'l bisbe ab veu planyidera.—Vos ignoreu lo principal. Quan l'he tingut tot reunit, hi posat el porch a la balansa, y ¿sabeu quant pesava?... ¡No més que noranta carniceras!...
—¿Y bé?
—Voldria que cridessiu al poble y li diguessiu que l'any que vé es necessari que crihi al porch ab més esmero... a veure si arriba a las cent.
—Jal... Vols dir que ab las noranta no 'n tens prou. El desitjats més molsat encare, més plé, més gras...
—Tú dixistil...
Y 'l bisbe, ab una mansuetut que 'ls seus inferiors no li coneixen, se queda mirantse al príncep, esperant ansiós la seva resposta.

A. MARCH

o's dirá que 'l govern no tingui idees prácticas. Ara que ha pelat al país a pel y a repel; ara que li ha escorregut fins el moll dels ossos, se li ha acudit al ministre de Hisenda la pensada d'establir una Caixa nacional de ahorros.

Y lo més bonich es que ha determinat confiar aquest servey a la Companyia arrendataria de Tabacos.
Com volguentli dir:—Aquí tens els ahorros del país, fúmate'ls.

En Montilla, ministre de Gracia y Justicia, inventor del delictu de insults, se diu Adán de nom de mare.

Ara comench que per mes sotregadas que se li donguin, se resisteixi tant a anarse'n del ministeri.

Se diu Adán, y naturalment, li agrada molt saborejar la poma.

Els músichs de París s'han declarat en huelga demanant un augment de salari.

Vels'hi aquí una huelga que té tres parells de be mols.

Els empresaris de teatros se tornan micos per organisar las funcions líricas, perque en el ram de sonar y tocar instruments no abundan els esquirois.

Ells sí que poden dir:—Amigo, ab la huelga dels músichs ens han ben tocat l'os de la musical.

Ab motiu dels últims debats s'ha dit y ab sobra de rahó que no tenim ministres sino lacayos.

Si 'ls ministres son lacayos ¿qué será el poble que 'ls agnanta?

En Déroulede, el nacionalista desterrat, trobantse a Madrid va visitar el Congrés, y al veure'li allí 'n Romero Robledo va faltarli temps per demanar la paraula, ansíes de llubirse davant de aquell foraster. Pero encare no havia sortit del exordi del seu discurs, que ja 'n Déroulede abandonava la tribuna. Es molta pega la del pollastre antequera. Ja ningú

fa cas dels seus quiquiriquichs: ni la gent de casa, ni 'ls estrangers.

No podrá menos de donarse de baixa en el padró de vehins de Antequera y domiciliarse en el de Morón. Aixís podrá seguir fent la competencia al famós gall que va quedarse sense plomas y cacarejant.

Ha dit en Moret:

—Tot va be, magníficament be: las qüestions més peliagudas quedarán resoltas en breu. Lo que 's necessita a Espanya es no ser pessimista, no fer com molta gent que tot ho veuben negre.

¿Y cóm no s'ha de veure tot negre, veyám, si las bandadas de corps ja tapan la llum del sol?
Negre tot... tot de color de sotana!

L'altre día en Jaumet, el fill del rey de las búrgaras que actualment se troba a París, va elevarse en globo.

¡Bonich espectacle pels que van tenir ocasió de presenciarlo!

A n'ells sí que no se 'ls podrá dir que no hajan vist un ase volar.

Els pelegrins han tornat de Roma cremats y mullats a la vegada. Vegin si están en el cas de donar gracias al cel, que aixís que veu que 's cremen els remulla!

Mullats perque durant la seva pelegrinació casi sempre va ploure. Y cremats perque 'l viatge van tenir que ferlo ab gran incomoditat en trens que re trassavan y ab escassés de queviures en els bufets y restaurants de las estacions.

Ni 'l consol els quedava d'encomenarse a Deu, perque 'ls resos se 'ls evaporavan en badalls... y la fé 's pert quan el ventrell sent cori mori.

Mentida sembla que las benediccions papals ni tan sols tinguessin la virtut de reconfortarlos. Si per alguna cosa 's van perdre es per imprevisors. Perque si en el Vaticá haguessin fet bona provisió de palla de la máfega papal, pel camí haurían tingut algo que rosegar y 'l viatge no hauría sigut tan penós, ni dirían lo que avuy diuhen molts d'ells:
—El día que torni a Roma ja 'us juro que farà bon soll!

El rey de Portugal ha sigut cridat a Londres pel rey Eduart y 'l parent d'aquest l'emperador de Alemania.

Se dirá qu'es un gran honor per un reyetó el meréixer las atencions de uns soberans tan poderosos. Y a primera vista aixís sembla; pero en el fondo...

En el fondo 's tracta senzillament de aliviar a Portugal del pes de algunas de las sevas colonias africanas, y ab bonas paraulas las hi farán amollar. Y ab la cara ben neta podrá tornarse'n el rey de Portugal al seu país, dihent als seus súbdits:
—Els dos més grans soberans d'Europa m'han

distingit ab la seva predilecció; l'un va remullarme y l'altre 'm va afeytar.

Encare hi ha qui parla de concentració. El duch de Tetuán, en López Domínguez y altres fracassats que ni caben dintre dels partits turnants, no tenen altre taranná que 'l de concentrarse, oferintse a la nació com a únic aliment reconfortant y regenerador.

¡Pobres infelissos! ¡Y qué poch se coneixen!
Pera fer caldo concentrat se necessita carn sana de molta fibra y bon greix... y en cambi ells tots plegats no son més que un pilot d'ossos.

Es inútil que s'agitin: per més que bullin es impossible que pugnin treure such.

FIDELITAT

Vaig visitar dilluns el cementiri deixantme arrossegar per la rutina; com tothom visg matá unas quantas horas llegint milers de cintas que deyan lo mateix poch mes ó menos y anavan dirigidas a gent completament desconeguda que tant me fa si es morta com si es viva.

Passejant y badant mirant las donas que, mes ó menos viudas, passejan sa tristesa y ensenyan un trosset de pantorrilla, vaig arribá a la tomba ahont jau l'Arturo el malaurat marit de la Lluisa.

Sobre del marbre fret, arrodillada, tota de dol vestida, tenint la cara hermosa tota enfonzada entre ses mans divinas, y llensant amarch plor s'estava ella la tórtora aflidida.

Per aixugarse 'l ulls va aixecá 'l rostre y 'm vaig quedar parat y fet un lila al veure que la trista ploranera era l'hermosa Quima, la dona de 'n Pepet, l'amich del ánima que se m'havia mort feya vuyt días.

Anava a armá un escándol a la perjura indigna, pro al pensar en el loch hont ens trobavam me vaig poder contindre 'm y per no veure mes aquella dona que al seu Pepet c'avava banderillas fins mes enllá de mort, vareig anarme'n y al ninxo de 'n Pepet vaig dirigirme pera que no quedés sense una llágrima la seva tumba fria.

Pro vaig que'lar parat segona volta al trobarhi plorant a la Lluisa.

¡Pobretas viudas per partida doble: vostra constancia y vostre amor m'admira, al deixar tant plorats, per una ó altra, els marits, que al cel sigan!

JEPH DE JESPU

El malalt crónich

—¿Ahont vol que 'l porti, don Práxedes?
—No 'm treguis dels voltants de la Presidencia. Fet y fet, es allí ahont estich millor.

SOLUCIONS

- 1.ª XARADA.—A-mor.
2.ª ANAGRAMA.—Verdi—Vidre.
3.ª TERS DE SÍLABAS.—AR MA RI MA RI A RI A LLA
4.ª CONVERSA.—Elvira.
5.ª GEROGLÍFICH.—Com mes humil mes decent.

Han endevinat totes ó part de las solucions del número passat, els caballers: En Rosalet y la Remicho, Borró, Juan Tornafoch de Figueras, Un musol T., El garrapa donas, Pere Llunas, Pere Calveras, Papet Gtano, Rata y Un Evatrista.

XARADA

Els presos hu-dugas-teraa y anvoran quart llibertat, els rifayres una rifa, els nebots un bon llegat, las royas un jove guapo, els obrers un bon jornal, el rectó una canongia, y el poble un bon daltabaix. Tothom té la vista fixa en la ilusoria total.

J. COSTA POMÉS

ANAGRAMA

El total de casa meua, conseqüent republicá, a LA CAMPANA DE GRACIA un article va enviar; y el dissapte prop vinent me li varen contestar: L'article está bé, pero total d'oportunitat.

S. P. PAYLA

TRENCA-CLOSCAS

R. CELSO SALA

Formar ab aquestas llettras el títul de un drama estalí molt aplaudit.

P. ORIACH SOLÀ

CONVERSA

Si veus en Bldomero li dius que tot seguit s'arribi, que l'espero, al carrer que t'he dit.

T. ROSA

GEROGLÍFICH

X
+ + + +
LOOO
tiCMrii

JOSEPH GORINA ROCA

CORRESPONDENCIA

Caballers: Domingo Bergadà, Un taberné dels encantats. Dos germans, Joaquím Saragoni, Burró, La roselada y el visiclista. Antonio Cararach, P. Virgili y Pere Llunas y Pere Calveras: Tot es broma. Caballers: F. Joanet, A. Vilalta, J. Planas Balló, Felio de Vallesca, Eudalt Sala y Anidoc Ogaitinas: Paqueta y ben avinguts. Caballer: R. C. B.: Vámos, que vosté s'enternia massa aviat... Els homes han de ser més forts. Y els versos han de ser més ben melits—Andresito: Alguns dels seus pensaments s'aprofitarán.—Joacé Soler A.: Si envior; accepto e's seus dibuixos y gracias, pero no per publicarlos. Si no li sab greu me 'ls penjaré al departament de casa. Marqués del Vich: Donchs miri, cregui qu'aquest Vichy fa més efecte que 'l Rubíat.—Amós de cumí: Ens agradan més els de frare—Pancha Ampala: Vosté ca te al cor amparat... vaja, entórniessen al lilit.—Musiet: No estem per ninots. Aprengui de fer rasses y pops primerament.—M. Reneg: Versos mortuoris... La Neotáfi con ese hueso!—Un tarragoní avants: Si hagués arribat a temps hauria estat probable la seva inserció—Pis-arra: Aquestes cantars sí que no se semblan de res als de l'Ego Sun.—F. Imut'lose: No té cap condició.—Molet Abril: Per l'Abril cada rípi 'n val mil.—R. T.: Res de difunts, ja están llestos per aquesta vegada.—J. Calvet y P.: Tan mateix aixó aquí no interassaria gayre. Tot lo més als Xiquets de Val.—J. L. Llúctima d'epitafi Guardí'l per la seva mort.—R. resas: La rressa sería que l'epígrama estés bé—Leopold Marín: Poeta y Marín és, y fug la fyna tan neta... que ni a la Barceloneta 'n trobareu cap com jo.—Romeu Nitram: El sonet... aquí sa?... devegadas.—Rampells: R-but y ho tenim en compte per quan siga hora.—Alfonso Vallé: Ha arribat tart; pero, no es sols aixó. Es que, no sé com dirli... Els versos son massa daixó... massa dolents... Antoni Alonso y G.: No, senyor; es imposs ble... La poesia es incolora, per no dirli un'altra cosa... Y la nostra amabilitat no arriba tan amunt com vosté suposa.—Patri Drapavre (Reus): Celebré 'n que 'l M-nivomí d'assí estiga a l'altura dels millors del món. Per ara no 'ns convé. De tots m'os, gracias.

AVIS En premsa ALMANACH DE La Campana de Gracia PERA L' ANY 1903

Imprempta de LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olim, número 8. Tinta Ch. Lorilleux y C.ª